

NHẬP MÔN HỌC MÁY

Báo cáo đồ án cuối kỳ

Support vector machine

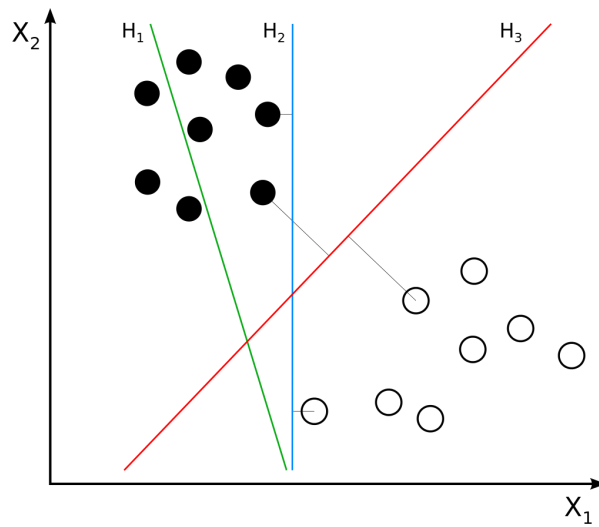
Nhóm 41	MSSV	Phân công
Nguyễn Minh Đức	1712358	Tìm hiểu, viết báo cáo, training
Đặng Thành Duy	1712379	Tìm hiểu, coding, training

- 1. Tìm hiểu về lý thuyết mô hình SVM (support vector machine)
  - 1.1 Linear SVM
    - 1.1.1 Bài toán tối ưu cho Linear SVM
    - 1.1.2 Lời giải
  - 1.2 Non-linear SVM với dữ liệu không khả tách tuyến tính
    - 1.2.1 Non linear tranforms
    - 1.2.2 Một vài kernel thường dùng
    - 1.2.3 Soft margin
  - 1.3 Bài toán phân loại K lớp ($K > 2$)
- 2. Huấn luyện SVM để phân lớp ảnh chữ số viết tay
  - 2.1 Huấn luyện SVM
    - Kết quả huấn luyện dùng linear kernel
    - Kết quả huấn luyện dùng Gaussian/RBF kernel
  - 2.2 Đánh giá SVM

1. Tìm hiểu về lý thuyết mô hình SVM (support vector machine)

1.1 Linear SVM

SVM là một model học có giám sát dùng cho bài toán classification hoặc regression. Linear SVM đi tìm một siêu phẳng phân cách giữa 2 classes, hoặc tìm nhiều siêu phẳng phân cách giữa nhiều classes sao cho khoảng cách từ siêu phẳng đến điểm nearest training-data là lớn nhất.

Khoảng cách từ siêu phẳng đến nearest training-data được gọi là margin của siêu phẳng. Ở hình trên H2 tuy phân chia được 2 classes nhưng có margin nhỏ, được cho là không phân loại tốt bằng H1 với margin lớn nhất.

1.1.1 Bài toán tối ưu cho Linear SVM

Cho một training dataset khả tách tuyến tính gồm n điểm đầu vào:

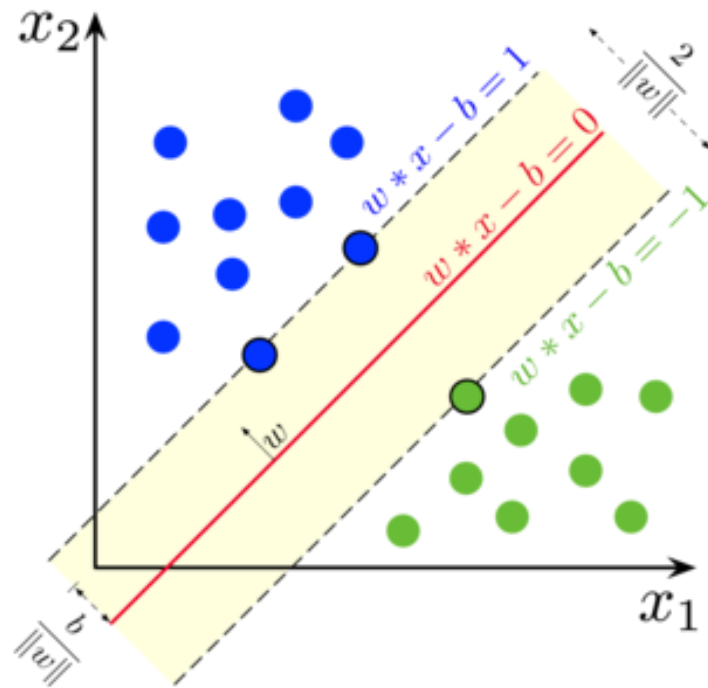
$$(x_1, y_1), (x_2, y_2), \dots, (x_i, y_i)$$

Với vector $x_i \in R^d$ có y_i là label tương ứng.

Label của dữ liệu được xác định bởi $y_i = 1$ (class 1) hoặc $y_i = -1$ (class -1)

Theo PLA ta có thể tìm được một ma trận trọng số w và một vector bias b sao cho $\text{sign}(w^T * x_i + b) = y_i$ với mọi x_i thuộc training dataset.

Khi đó $w^T * x + b = 0$ là một siêu phẳng phân chia 2 classes. w^T đóng vai trò là vector pháp tuyến của siêu phẳng.

Các điểm màu xanh dương thể hiện data thuộc class 1, màu xanh lục thể hiện data thuộc class -1

Các data x nằm trên siêu phẳng có giá trị 0.

Theo đó ta có thể scale w và b cho một hệ số bất kỳ mà vẫn không làm thay đổi kết quả phân loại. SVM normalize w và b sao cho điểm gần siêu phẳng nhất (x_n) thỏa

$$|w^T * x_n + b| = 1$$

Mục tiêu của SVM là xác định siêu phẳng có khoảng cách từ x_n tới siêu phẳng là lớn nhất.

Lấy một vector x bất kỳ trong siêu phẳng, khi đó khoảng cách từ x_n tới siêu phẳng (margin) được xác định bằng cách tính độ dài của hình chiếu hiệu vector $x_n - x$ lên vector pháp tuyến đơn vị.

Một vector pháp tuyến đơn vị có thể được xác định qua w

$$\hat{w} = \frac{w}{||w||}$$

Khoảng cách từ x_n tới siêu phẳng bằng

$$\Rightarrow distance = |\hat{w} * (x_n - x)|$$

Biến đổi một chút

$$distance = \frac{1}{||\hat{w}||} |w^T x_n - w^T x| = \frac{1}{||\hat{w}||} |w^T x_n + b - w^T x - b| = \frac{1}{||\hat{w}||}$$

Từ đó ta có bài toán maximize $distance : \frac{1}{||\hat{w}||}$ ở trên, với ràng buộc là điểm gần siêu phẳng nhất x_n thỏa $|w^T x_n + b| = 1$

Chú ý rằng: $|w^T x_n + b| = y_n(w^T x_n + b)$, bài toán ở trên trở thành bài toán:

Minimize

$$\frac{1}{2}w^T w$$

Với ràng buộc

$$y_n(w^T x_n + b) \geq 1, n = 1, 2, \dots, N$$

1.1.2 Lời giải

Bài toán tối ưu có ràng buộc, chúng ta sẽ nghĩ ngay đến phương pháp nhân tử Lagrange. Phần minimize là một hàm bậc 2 và các ràng buộc là tuyến tính, chứng tỏ bài toán có nghiệm tối ưu $\implies$, tồn tại một siêu phẳng phân cách có margin lớn nhất.

SVM giải bài toán optimize trên bằng đối ngẫu Lagrange (Dual Lagrange) như sau:

Minimize

$$\mathcal{L}(w, b, \alpha) = \frac{1}{2}w^T w - \sum_{n=1}^N \alpha_n (y_n(w^T x_n + b) - 1)$$

with respect to w và b , đồng thời maximize with respect to các $\alpha_n \geq 0$

Cho các đạo hàm bậc nhất bằng 0, ta có:

$$\nabla(w)\mathcal{L} = w - \sum_{n=1}^N \alpha_n y_n x_n = 0$$

$$\frac{\partial \mathcal{L}}{\partial b} = - \sum_{n=1}^N \alpha_n y_n = 0$$

Thay thế

$$w = \sum_{n=1}^N \alpha_n y_n x_n$$

và

$$- \sum_{n=1}^N \alpha_n y_n = 0$$

vào biểu thức Lagrange, thu được

$$\mathcal{L}(\alpha) = \sum_{n=1}^N \alpha_n - \frac{1}{2} \sum_{n=1}^N \sum_{m=1}^N y_n y_m \alpha_n \alpha_m x_n^T x_m$$

Maximize biểu thức trên with respect to $\alpha_n \geq 0$ với $n = 1, \dots, N$ và $\sum_{n=1}^N \alpha_n y_n = 0$

Bài toán trên được giải quyết bằng quadratic programming

$$\min_{\alpha} \frac{1}{2} \alpha^T \begin{bmatrix} y_1 y_1 x_1^T x_1 & y_1 y_1 x_1^T x_2 & \dots & y_1 y_N x_1^T x_N \\ y_1 y_1 x_1^T x_1 & y_1 y_1 x_1^T x_2 & \dots & y_1 y_N x_1^T x_N \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ y_1 y_1 x_1^T x_1 & y_1 y_1 x_1^T x_2 & \dots & y_1 y_N x_1^T x_N \end{bmatrix} \alpha + (-1^T) \alpha$$

với ràng buộc $y^T \alpha = 0$ và $\alpha > 0$

Khi có được lời giải từ quadratic programming

$$\alpha = \alpha_1, \dots, \alpha_N$$

Ta tính được w

$$w = \sum_{n=1}^N \alpha_n y_n x_n$$

Vì luôn tồn tại các điểm x_n (các điểm gần siêu phẳng nhất) thỏa

$$\alpha_n (y_n (w^T x_n + b) - 1) = 0$$

Các điểm x_n như vậy được gọi là các support vector

Như vậy, ta chỉ cần các support vector này để tính w và b

$$w = \sum_{x_n \text{ is SV}} \alpha_n y_n x_n$$

Dùng một support vector bất kỳ để giải cho b dùng phương trình

$$y_n (w^T x_n + b) = 1$$

Với việc chỉ dùng một ít vector (so sánh với tổng số N điểm dữ liệu) dẫn tới khả năng tổng quát hóa của SVM rất lớn

$$E[E_{out}] \leq \frac{E[\text{number of SV's}]}{N - 1}$$

1.2 Non-linear SVM với dữ liệu không khả tách tuyến tính

1.2.1 Non linear tranforms

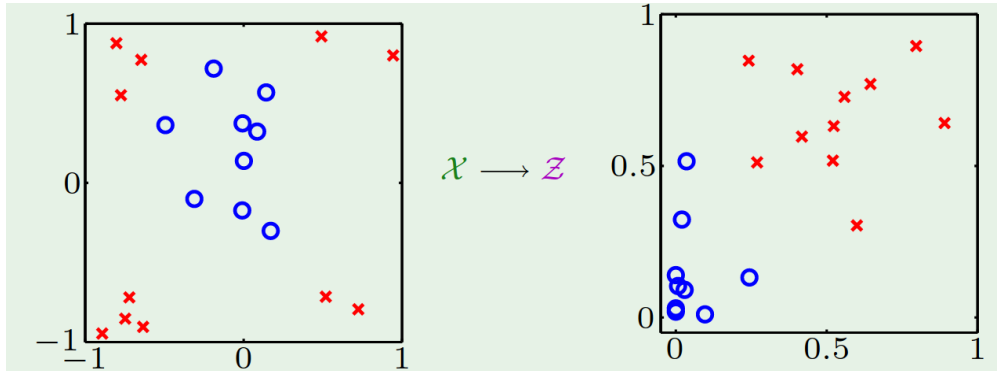
Với các dữ liệu không khả tách tuyến tính, SVM sử dụng một biến đổi dữ liệu

$$z_n = \phi(x_n)$$

Được gọi là kernel giúp mapping một điểm trong không gian X với một điểm trong không gian Z

Tới đây SVM phân tách dữ liệu ở số chiều cao hơn, nhưng các bước tìm lời giải optimal vẫn giữ nguyên, chỉ thay x bởi z ở biểu thức Lagrange

$$\mathcal{L}(\alpha) = \sum_{n=1}^N \alpha_n - \frac{1}{2} \sum_{n=1}^N \sum_{m=1}^N y_n y_m \alpha_n \alpha_m z_n^T z_m$$

Khi số chiều của z_n lớn, việc tính toán sẽ trở nên khó khăn, mặt khác chúng ta chỉ cần tính giá trị của inner product $z_n^T z_m$ giữa 2 điểm dữ liệu khác nhau trong gian Z .

The kernel trick giúp chúng ta tính thẳng giá trị của inner product trên trong không gian X mà không cần biến đổi dữ liệu lên không gian Z

$$z_n^T z_m = K(x_n^T x_m)$$

1.2.2 Một vài kernel thường dùng

- Polynomial kernel

$$K(x, x') = (1 + x^T x')^Q$$

- Gaussian/RBF kernel

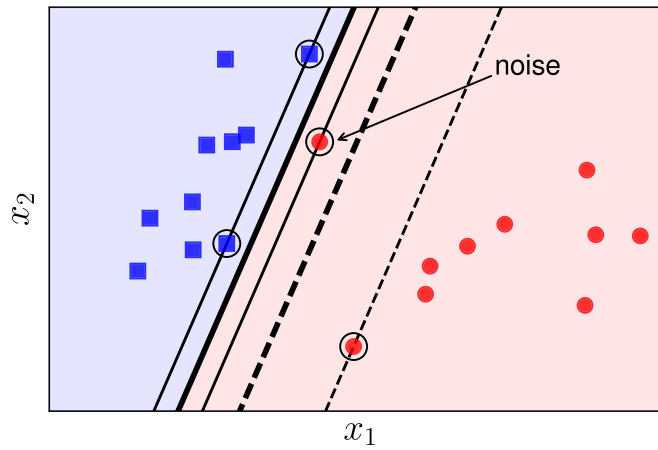
$$K(x, x') = e^{-\gamma \|x - x'\|^2}$$

Khi γ lớn, SVM model có training error giảm, nhưng có thể dẫn tới overfit

Khi γ nhỏ, SVM model dễ bị underfit.

1.2.3 Soft margin

Khi dữ liệu có nhiễu hoặc gần linearly separable, SVM bình thường hoạt động sẽ không hiệu quả:

Khi đó phần biên margin nét đứt vẫn còn hoạt động khá tốt (phân loại được gần hết các điểm dữ liệu) được gọi là soft margin. Theo cách này, SVM thuần được gọi là hard margin.

Soft margin chấp nhận một số điểm dữ liệu không thỏa

$$y_n(w^T x_n + b) \geq 1$$

Tức tồn tại một giá trị vi phạm $\xi_n \geq 0$ để

$$y_n(w^T x_n + b) \geq 1 - \xi_n$$

Tổng vi phạm bằng $\sum_{n=1}^N \xi_n$

Ta nhân tổng vi phạm với một siêu tham số C , từ đó đưa về bài toán tối ưu

Minimize:

$$\frac{1}{2}w^T w + C \sum_{n=1}^N \xi_n$$

với ràng buộc

$$y_n(w^T x_n + b) \geq 1 - \xi_n \quad \text{với } n = 1, \dots, N$$

và

$$\xi_n \geq 0 \quad \text{với } n = 1, \dots, N$$

Dùng biểu thức Lagrange để giải bài toán tối ưu có ràng buộc trên

$$\mathcal{L}(w, b, \xi, \alpha, \beta) = \frac{1}{2}w^T w + C \sum_{n=1}^N \xi_n - \sum_{n=1}^N \alpha_n (y_n(w^T x_n + b) - 1 + \xi_n) - \sum_{n=1}^N \beta_n \xi_n$$

Minimize with respect to w, b và ξ

Maximize with respect to các $\alpha_n \geq 0$ và $\beta_n \geq 0$

Tương tự như bài toán đối ngẫu ban đầu, ta lấy đạo hàm bậc nhất theo w , b và ξ , cho bằng 0, rồi thay thế vào biểu Lagrange được kết quả như sau

Bài toán trở thành bài toán maximize with respect to α

$$\mathcal{L}(\alpha) = \sum_{n=1}^N \alpha_n - \frac{1}{2} \sum_{n=1}^N \sum_{m=1}^N y_n y_m \alpha_n \alpha_m x_n^T x_m$$

với ràng buộc

$$0 \leq \alpha_n \leq C \quad \text{với } n = 1, \dots, N$$

và

$$\sum_{n=1}^N \alpha_n y_n = 0$$

Giải bài toán trên tìm được α , từ đó tính được vector trọng số:

$$w = \sum_{n=1}^N \alpha_n y_n x_n$$

Để có margin lớn hơn, ta cần phải hi sinh một vài điểm dữ liệu.

Vai trò của C , từ biểu thức minimize

$$\frac{1}{2} w^T w + C \sum_{n=1}^N \xi_n$$

Ta thấy rằng C chỉ sự đánh đổi giữa margin và sự hi sinh. Khi C nhỏ, thuật toán tập trung vào tăng kích thước margin mà không để ý đến sự hi sinh. Ngược lại khi C lớn, thuật toán tập trung giảm các vi phạm $\sum_{n=1}^N \xi_n$, làm giảm sự hi sinh nhưng đồng thời cũng làm giảm kích thước margin.

1.3 Bài toán phân loại K lớp ($K > 2$)

Dùng nhiều SVM 2 lớp để phân loại cho K lớp

- Phiên bản one-versus-one: dùng các SVM 2 lớp phân loại cho tất cả các cặp classes. Như vậy sẽ có tất cả $C(K, 2) = \frac{K(K-1)}{2}$ SVM classifiers. Khi tiến hành phân loại, điểm dữ liệu được vào tất cả các SVM classifiers để tính điểm (số điểm của class sẽ bằng số lượng SVM classifier ủng hộ class đó), class nào có điểm cao nhất thì phân loại điểm dữ liệu vào class đó. Điểm yếu của phương pháp này là cần số lượng classifier rất lớn.

- Phiên bản one-versus-all: Xây dựng K SVM classifier, SVM classifier thứ i phân loại một điểm dữ liệu thuộc class thứ i hay không (bài toán quyết định, yes or no). Khi một SVM classifier trả lời yes, thì quyết định điểm dữ liệu thuộc vào class đó. Điểm yếu của phương pháp này là nếu có nhiều classifier trả lời yes thì sẽ rất khó quyết định điểm dữ liệu thuộc vào class nào. Nhưng vì yêu cầu số lượng classifier thấp hơn phiên bản one-versus-one rất nhiều nên nếu với dữ liệu phân tách khá rõ ràng, ta nên sử dụng one-versus-all.

2. Huấn luyện SVM để phân lớp ảnh chữ số viết tay

2.1 Huấn luyện SVM

Kết quả huấn luyện dùng linear kernel

C	Training error	Validation error	Training time
0.001	0.07610	0.06910	16m:00s
0.01	0.05594	0.05630	07m:45s
0.1	0.04188	0.05190	05m:42s
1	0.02754	0.05770	06m:56s
10	0.01692	0.07160	09m:42s
100	0.01300	0.07770	23m:14s

Validation error đạt cực tiểu bằng 0.05190 khi $C = 0.1$

Khi C tăng thì Training error giảm, validation error cũng giảm theo nhưng đạt đến một mức nhất định (khi $C = 0.1$) thì validation error đang giảm sẽ tăng trở lại. Thời gian train cũng tăng giảm theo validation error.

Kết quả huấn luyện dùng Gaussian/RBF kernel

C	γ	Training error	Validation error	Training time
0.001	0.001	0.88644	0.89360	01h:45m:57s
0.001	0.01	0.47486	0.45960	01h:44m:07s
0.001	0.1	0.88644	0.89360	01h:38m:53s
0.001	1	0.88644	0.89360	01h:37m:50s
0.001	10	0.88644	0.89360	01h:39m:10s

C	γ	Training error	Validation error	Training time
0.001	100	0.88644	0.89360	01h:39m:27s
-	-	-	-	-
0.01	0.001	0.25374	0.22790	01h:28m:07s
0.01	0.01	0.09390	0.08220	00h:47m:17s
0.01	0.1	0.78430	0.78280	01h:55m:29s
0.01	1	0.88644	0.89360	02h:04m:28s
0.01	10	0.88644	0.89360	02h:06m:18s
0.01	100	0.88644	0.89360	01h:59m:27s
-	-	-	-	-
0.1	0.001	0.09824	0.08610	00h:35m:10s
0.1	0.01	0.04702	0.04220	00h:16m:57s
0.1	0.1	0.28952	0.31250	01h:29m:25s
0.1	1	0.88644	0.89360	01h:59m:04s
0.1	10	0.88644	0.89360	01h:46m:09s
0.1	100	0.88644	0.89360	01h:46m:50s
-	-	-	-	-
1	0.001	0.06422	0.05890	00h:12m:53s
1	0.01	0.01526	0.02230	00h:07m:00s
1	0.1	0.00004	0.04480	01h:20m:46s
1	1	0.00000	0.81760	01h:50m:37s
1	10	0.00000	0.89360	01h:53m:26s
1	100	0.00000	0.89360	01h:55m:34s
-	-	-	-	-
10	0.001	0.03794	0.04080	00h:06m:34s
10	0.01	0.00058	0.01650	00h:06m:05s
10	0.1	0.00000	0.04340	01h:27m:42s

C	γ	Training error	Validation error	Training time
10	1	0.00000	0.81380	01h:49m:23s
10	10	0.00000	0.89360	01h:48m:39s
10	100	0.00000	0.89360	01h:47m:48s
-	-	-	-	-
100	0.001	0.00942	0.02820	00h:05m:15s
100	0.01	0.00000	0.01680	00h:05m:42s
100	0.1	0.00000	0.04340	01h:20m:39s
100	1	0.00000	0.81380	01h:49m:06s
100	10	0.00000	0.89360	01h:49m:53s
100	100	0.00000	0.89360	01h:49m:06s

Khi C tăng thì nhìn chung training error giảm, nhưng validation error lại phụ thuộc khá nhiều vào γ , khi giữ nguyên C, validation error sẽ hầu như đạt cực tiểu khi $\gamma = 0.01$.

Thời gian training cũng thay đổi tăng giảm theo sự thay đổi của validation error. Chỉ trừ trường hợp C = 0.001, còn lại thời gian training đều đạt cực tiểu cùng với validation error.

2.2 Đánh giá SVM

Hàm dự đoán có độ lỗi nhỏ nhất là hàm dùng Gaussian/RBF kernel với $C = 10$ và $\gamma = 0.01$. Hàm này đạt *validation error* = 0.01650

Đo độ lỗi trên tập test

$$test\ error = 0.018$$

Tập test có lỗi độ 1.8%

Đánh giá: hàm dự đoán có độ lỗi phù hợp, lớn hơn trên tập validation một chút, gần bằng giá trị tham khảo được trên <http://yann.lecun.com>